



# Årsplan 2023/2024

Espira Ormadalen barnehage



## Innholdsliste

Vi er en Espira-barnehage .....	3
Hva er en årsplan? .....	3
Barnehagens fagområder .....	4
Barnehagens verdigrunnlag .....	4
Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg .....	5
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek .....	8
Barnehagen skal fremme læring .....	10
Barnehagen skal fremme danning .....	12
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap .....	14
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk .....	16
Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø .....	18
Barns medvirkning .....	20
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning .....	21
Tilvenning av nye barn .....	22
Samarbeid og sammenheng med skolen .....	23
Espira satsingsområder .....	25
PAGEREF _Toc138882570 \h Lokale satsinger .....	28
PAGEREF _Toc138882571 \h Vurderingsarbeid .....	30
Kontaktinformasjon .....	30

## Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

[www.espira.no](http://www.espira.no)

Les fakta om barnehagen her:

<https://espira.no/barnehage/espira-ormadalen/>

### Om barnehagen:

Espira Ormadalen barnehage åpnet 25. august 2008. Barnehagen vår ligger på Orstad i Klepp kommune. Vi har til sammen 7 avdelinger med 136 barn i aldersgruppen 0-6 år. Avdelingene har fått navn etter insekter og blomster i dalen; Smørblomst, Løvetann, Blåklokke, Marihøna, Sommerfuglen, Mauren og Biene. Barnehagen har en sentral beliggenhet nær Orstad idrettsanlegg, Frøyland og Orstad kirke, Orstad skole og Orstad Utsyn. Det er ca. 10 min gange fra Øksnedvadporten togstasjon. Vi har et stort lekeområde med naturtomt, gapahuk, eget område med drivhus, bærbusker og frukttre og flere småhytter som inviterer til rollelek og et aktivt og forskende friluftsliv.

### Faktaboks

Åpningstider 06.30 - 16.30

- Fullkosttilbud. Barna får alle måltid i barnehagen, frokost, lunsj, frukt, middag 1 gang i uken, i første etasje + Biene tirsdager og andre etasje torsdager.
- Aktivt foreldresamarbeid.
- Resultat foreldreundersøkelse: Udir 2021: 4,5 (av 1-5) der barnets trivsel og utvikling er 4,7
- Vi støtter SOS-Barnebyer, har fadderbarn og støtter Espira sin egen barnehage i Bindura i Zimbabwe
- Vi har åpent 12 mnd. i året, oppholdstid 80 - 100%
- Foreldrebetalingen følger de kommunale satsene, betalingsfri i juli
- Facebook side; Espira Ormadalen
- Spireportalen, en intern kommunikasjon med alle foreldre og ansatte. Egen app.
- Forskerfabrikken: personalet får øke sin kompetanse i hvordan vi på best mulig måte kan tilrettelegge for erfaringer innen matematikk, kjemi og fysikk for barna i barnehagen.
- Styrer: Unni Sirevåg Lende, unni.sirevag.lende@espira.no, tlf. 97076736/45427717, [www.espira.no/barnehage/espira-ormadalen](http://www.espira.no/barnehage/espira-ormadalen)

## Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale

tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

## Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.



## Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

## Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.



## Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.

I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

#### Hvorfor

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. Vi har utarbeidet en egen «Omsorgsplakat». For oss er det viktig at barna blir møtt med omsorg.

#### Hvordan

Slik jobber vi med å ivareta barns behov for omsorg:

- Barna møter trygge og forutsigbare voksne som gir barna gode rammer å vokse i.
- Barna møter voksne som jobber etter Marte Meo elementene; Følger barnets initiativ, bekrefter barnet, benevner barnet, barna møter positiv ledelse, voksne bekrefte ønsket adferd, triangulere barnet (kobler barnet sammen med andre) og turtaking. Barnets behov er i fokus.
- Barna får sove når de har behov. De største avdelingene gir og rom for hvilestunder. Utegrupper har med hengekøyer for å kunne ta en pust i bakken.
- Vi jobber i små grupper med faste voksne og samarbeider på tvers av avdelingene.
- Voksne hos oss skal støtte og veilede barn til å sette ord på følelser. Vi hjelper barn til å bli trygge i egne følelser ved å bekrefte følelsene. Vi gir de tid, og forsøker å hjelpe de videre om de står fast i en følelse.
- Vi bruker trygghets sirkelen gjennom hele barnehage tiden.
- Vi er voksne som er nære barna, vi er lydhøre overfor barnas intensjoner og verbale/kroppslige uttrykk.
- Vi er autoritative voksne som er høy på varme og gir gode rammer for barna.
- Jobber etter visjonen vår «Sol ute, sol inne», skape ettervarme for barna vi har rundt oss.
- Vi er bevisst på at både de voksne og barna gir gode ord til hverandre. Vi lager rutinesituasjonene til kvalitets tid for barna.
- Vi har fokus på den gode samtalen under måltid, og barna får bli hørt og sett.

Med småspirene:

- Kontaktperson/primærkontakt som følger barnet tett gjennom den første tiden. Denne skal ivareta alle barnets behov den første tiden og er den primære tilknytningspersonen i

barnehagen. Etter hvert som barnet er trygt tilvent, vil også resten av personalet på avdelingen være trygge voksne for barnet.

- Barnehagen har en trygg og forutsigbar dagsrytme.
- Det er tett samarbeid med barnets foreldre/foresatte.
- Vi jobber etter prinsippene i Marte Meo – der barnet skal bli fulgt, benevnt og bekreftet.
- Vi deler i gode grupper for å tilrettelegge for at barna utvikler gode relasjoner seg imellom.
- Vi deler i grupper for at hverdagene skal bli preget av ro og forutsigbarhet.
- Hver avdeling tilpasser rutinene til barnegruppen og enkeltbarnets behov.

Med de de mellomste:

- Barnet har en kontaktperson/primærkontakt.
- Vi deler barna inn i grupper for å skape gode relasjoner til de enkelte voksne.
- Mindre grupper gir rom for lettere kontakt med jevnaldrende, det oppstår mindre konflikter og barna får gode rammer.
- Det blir lagt til rette for hvilestund for barna ut fra deres behov.

Med skolespirene:

- Vi har fokus på å dele oss i små grupper. Vi opplever at barna ser og forholder seg til hverandre på en god måte når vi har små grupper. Med mindre grupper opplever vi mindre konflikter og bedre kommunikasjon.
- Vi har fokus på gleding, og mye fokus på hvordan vi skal behandle hverandre. Barna får være gledingspatrulje hvor de har et ekstra ansvar for å glede de rundt seg på avdelingen og ellers i barnehagen.
- Vi gir også rom for hvilestund.



## Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva	
Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.	I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.
I vår barnehage observerer vi barnas lek.	Vi er voksne som er "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi har øye for barnas lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.
I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi tilrettelegger for spennende erfaringer og opplevelser. Vi gleder oss sammen med barna, bruker humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor
Leken har en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi anerkjennes. Barnehagen gir gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken er barnas viktigste arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen inspirerer til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen bidra til at alle barna kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.



## Hvordan

Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:

- Alle har fokus på å anerkjenne lekens egenverd

Med småspirene:

- Leken har stort rom i hverdagen.
- De ansatte er tilgjengelige for barna, de følger barnas lek og svarer på barnas lekeinitiativ.
- Vi jobber kontinuerlig for å skape gode lekesoner og inspirerende lekemiljøer tilpasset barnegruppen og deres interesser.
- Voksne kommer med innspill til leken og presenterer nytt lekemateriell.
- De voksne er lekemodeller for barna.

Med de mellomste:

- De voksne er deltakende med barna i lek, veileder barna og viser interesse for hva barna er interessert i.
- Voksne er gode rollemodeller for lek med barna.
- Vi skaper gode fysiske lekemiljøer som inspirerer barna til lek.
- Barna får oppleve medbestemmelse rundt lekestasjoner.
- Vi bruker aktivt nærmiljøet som ressurser for god lek og fellesopplevelser for barna.

Med skolespirene:

- Voksne tilrettelegger for gode og inspirerende lekemiljø inne sammen med barna. Barna kommer med innspill hva de er opptatt av. Barna erfarer medbestemmelse.
- Voksne fremmer et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek.
- De voksne er aktive og er der barna er. De voksne er gode lekemodeller hvor de får god kunnskap og erfaring slik at de også kan skape god lek.
- Voksne tar initiativ til lek og aktivt bidrar til at alle kommer inn i leken. Voksne veileder barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre.
- De voksne legger til rette for gode fellesopplevelser f.eks. kjeffe turer i nærområder eller besøke andre institusjoner som Jærmuseet eller andre bedrifter.
- De eldste barna trenger utfordrende og inspirerende utemiljø. Uteområdet vårt er stort og vi har flotte naturområder rundt barnehagen. Vi går mye på tur i nærområdet rundt barnehagen, som f.eks Trollhåla (Frøylandsvatnet), Kalbergskogen, nullen, fotballbanen, Hakkebakkeskogen. Det at barna får gode opplevelser i naturen er viktig, barna blir kreative og bygger gode relasjoner.



## Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna og er bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen er synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor
I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring. Støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.

## Hvordan

Slik jobber vi med å fremme læring:

- Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirer til nysgjerrighet og utforskning.
- Vi voksne har en grunnleggende forståelse av at læring skjer gjennom lek og aktiv deltakelse.
- Har fokus på barnas interesser. Det er utgangspunkt i våre prosjekter.
- Vi legger til rette for gode opplevelser hvor barna kan oppleve mestringsglede både i barnehagen og ute i naturen.
- Vi legger til rette for aktiviteter som oppfordrer til samarbeid og gir en felles mestringfølelse.
- Vi bruker Espiras fagkort.
- Barna får bli kjent med å erfare ulike formingsmaterialer.
- Vi setter ord på det vi gjør, vi ser barna der de er og hvor de trenger støtte.

Med småspirene:

- Vi bygger trygge relasjoner og skaper et trygt og forutsigbart miljø på avdelingen slik at barna blir i stand til å utforske
- Vi er voksne som er til stede og undrer oss sammen med barna.
- Vi tar barna med på tur og i spirehagen og undrer oss sammen over det vi ser og opplever.
- Vi legger til rette for varierte erfaringer gjennom året og bruker endringene i årstider og sesonger som grunnlag for læring.
- Vi presenterer ulike typer materialer for barna i formingsaktiviteter og lar dem kjenne på ulike teksturer og former.

Med de mellomste:

- Gir rom for å undre oss sammen og vi voksne stiller åpne spørsmål.
- Gir rom for barna kan få utfolde seg.
- Gjennom året har vi ulike temaer som vi leker ut. Vi ser på det som viktig at barna erfarer medvirkning, og vi tar ofte utgangspunktet i barnas egne ønsker for tema.
- De voksne lager opplegg og aktiviteter for å fremme barnas læring gjennom lek.
- Vi bruker nærmiljøet til tur, og de voksne er påkoblet med barna i lek både ute og inne.
- I barnehagen er barna med på å skape og bygge opp Spirehagen ved å delta i beplantning av ulike grønnsaker. De er aktivt med og holder orden på spirehagen med å vanne og stelle med plantene. Etter hvert ønsker vi å bruke det i matlaging sammen med barna. Vi bruker aktivt hele uteområdet til barnehagen, også Hakkebakkeskogen.

Med skolespirene:

- Gir rom for å undre oss sammen og vi voksne stiller åpne spørsmål.
- Gir rom for barna kan få utfolde seg. Gjennom året har vi ulike temaer som vi leker ut. Disse temaene og prosjektene vi lager ønsker vi å fremme barnas læring gjennom lek.
- Vi bruker spirehagen hvor barna får mye kunnskap om planter og hva de trenger. De er aktivt med og holder orden på spirehagen med å vanne og stelle med plantene. Etter hvert ønsker vi å bruke det i matlaging sammen med barna. Vi bruker aktivt hele uteområdet til barnehagen, også Hakkebakkeskogen.
- Barna møter voksne som undrer seg sammen med barna og utfordrer deres tenkning. I Espira Ormadalen skal barna få opplevelser og erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interessert i.

- I skolespira har vi samling med ulike sanger og blir kjent med skolen og hva som venter dem, slik at overgangen skal bli trygg og god. Vi har godt samarbeid med skolene barna skal begynne på, der vi får gå på flere skolebesøk i løpet av våren.



## Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi er interessert i hva barna er opptatt av, og tar oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi er nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, er lydhøre og viser barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi er til stedet i leken og samspillet med barna, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

### Hvorfor

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.

### Hvordan

Slik jobber vi med å fremme danning:

Barna får fortelle om egne opplevelser i møte med den enkelte voksne, i smågrupper og i samling. Vi bruker Marte Meo elementene og følger barnet sitt initiativ, bekrefter barnet og lytter barnet helt ut. Vi tilpasser oss barnets alder og er opptatt av at den enkelte får utvikle sitt fulle potensiale. Vi oppfordrer til undring og møter barna der de er. Vi er autoritative voksne som ser det enkelte barn og jobber aktivt etter vår "Omsorgsplakat".

Aktivt bruk av barnesamtaler er en arbeidsmetode for oss. Vi er lydhøre for barna sine utsagn og innspill. Vi er aktive og tilstedeværende voksne. Vi bruker ulike samarbeidsspill (spill der det er viktig å finne løsninger sammen mer enn å "vinne" alene.) Vi bruker "boka mi", som får frem hvert enkelt barn, at de er forskjellige og har ulik bakgrunn og ulik kultur. Vi inkluderer barna i opplegget rundt FN dagen, snakker om fadderbarnet vårt, Zakaria Singhateh og forteller og viser bilder fra "barnehagen vår" i Bindura i Zimbabwe.

Med småspirene:

- Vi støtter opp om barns undring og følger deres fokus.
- Vi er voksne som er til stede sammen med barna der de er, og følger deres fokus.
- Vi setter ord på det barna opplever og uttrykker.
- Vi bekrefter og benevner barnas følelser og støtter dem i situasjonen. Vi jobber etter prinsippene i Marte Meo - følg, bekreft og benevn barnet. Samt positiv ledelse ved å forberede barna og være tydelig på hva som forventes og hva som skal skje.
- Vi legger til rette for barnas egen mestring og gir positive bekreftelser på ønsket atferd

Med de mellomste:

- Gjennom barnehageåret jobber vi med ulike tema for å fremme vennskap, mangfold, ulikheter og respekt for hverandre.
- Vi jobber aldersadekvat med innholdet i hverdagen og bruker gode samtaler for å fremme barna.

- Vi verdsetter barna for deres egenhet og støtter barna i deres læring og danning.

Med skolespirene:

- Barnehagen legger til rette for varige, trygge vennskap som barna kan fortsette å utvikle videre i livet.
- Vi har fokus på gleding og feiling. Gleding handler om å oppleve trygge relasjoner, oppleve mestring og mening, tilhørighet og glede. Ordet feiling blir de også kjent med. Blir bedre kjent med hvordan vi kan gjøre oss selv og andre gode. Hvordan vi kan støtte og hjelpe hverandre til å være modigere. Lære seg at det vi øver og trener på blir vi gode på og at feiling er en viktig del av læringen for å fremme vennskap, mangfold, ulikheter og respekt for hverandre. Og at det er lov å gjøre "feil".



## Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.
I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi støtter barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna setter vi ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke får fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

## Hvorfor

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

## Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

Med småspirene:

- Vi deler i små grupper.
- Voksne er tett på leken og jobber for å gjøre barna synlige for hverandre.
- Voksne setter ord på det som skjer i leken og legger til rette med lekemateriell og støtte i leken.
- Vi støtter barns initiativ til samhandling.

Med de mellomste:

- Gjennom Marte Meo's elementer og smågrupper følger vi opp barna, møter barnas initiativ og er deltakende i samtaler og lek med barna.
- Vi har fokus på gleding, gi en god hånd og å lære andres grenser samt våre egne.
- Vi ser barna og deres behov, og danner grupper ut fra samspill mellom barna.
- Skape gode, inspirerende lekemiljø som barna kan ha medvirkning i. Vi har god erfaring med barnesamtaler for å se hva barna er interessert i, og hva som kan være mer vanskelig i leken.

Med skolespirene:

- Sosial kompetanse og utvikling av trygge vennskap er særlig viktig å etablere før skolestart.
- Vi voksne er støttende, varme voksne som bygger opp om barns selvfølelse.
- Det er viktig for barn å ha et godt forhold til seg selv for å kunne vise empati og ta hensyn til andre.
- Vi har fokus på smågrupper hvor det er lettere å være tett på og følge barnas initiativ og kunne være til støtte i lek.
- Har hemmelig valg hvor barna velger bare en aktivitet, hvor barna kommer i grupper basert på hva de ønsker å leke med. Og nye relasjoner blir skapt i barnegruppa.
- Skape gode, inspirerende lekemiljø som barna kan ha medvirkning i. Vi har god erfaring med barnesamtaler for å se hva barna er interessert i, og hva som kan være mer vanskelig i leken.
- Vi bruker bøkene "Gleding" og "Feiling" og setter fokus på hva vi kan gjøre mer for å glede hverandre



## Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi er reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruker konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi bruker språket aktivt og støtter barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi inviterer inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi har god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.

Hvorfor
Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.



## Hvordan

Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:

Med småspirene:

- Personalet bruker språk aktivt i sin samhandling med barna.
- Vi benytter alternative og supplerende kommunikasjonsformer, norsk med tegn støtte og konkreter.
- Vi leser bøker, synger og har regler sammen med barna.

Med de mellomste:

- Gjennom felles samling med sang og kommunikasjon skaper vi grunnlaget for forståelse gjennom hele dagen. Bøker er viktig for oss å lese både inne, ute og med på tur.
- Vi bruker aktivt «tegn til tale» for at hvert enkelt barn skal lære kommunikasjon både verbalt og nonverbalt.
- Marte Meo prinsippene følger oss gjennom dagen der vi benevner, bruker følge-prinsippet og bilde/symbol-hjelp aktivt.
- Vi legger til rette for gode hverdagssamtaler. Fokus på smågrupper hvor alle får bidra i samtaler. Vi ønsker barna skal oppleve samtaler som likeverdige samtalepartnere.
- Vi oppmuntrer flerspråklige barn til å bruke språket og støtter barna i deres språkutvikling.

Med skolespirene:

- Vi er tett på i lek og benevner det vi og barna gjør.
- Vi leser bøker, synger og regler sammen med barna. Vi leker med språket gjennom å bruke rim, regler og lage fortellinger.
- Vi setter ord på barnas tanker og følelser.
- Vi legger til rette for gode hverdagssamtaler. Fokus på smågrupper hvor alle får bidra i samtaler. Vi ønsker barna skal oppleve samtaler som likeverdige samtalepartnere.
- Vi er gode språklige rollemodeller. Vi setter ord på det vi gjør og samtaler rundt ordets betydning.
- Vi har fokus på å undre oss sammen med barna ved å stille åpne spørsmål og utforske.



## Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.
I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.	Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.

Hvorfor
<p>Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.</p> <p>I barnehage_loven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.</p>

## Hvordan

Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:

- Vi jobber etter prinsippene i Marte Meo for å skape gode positive relasjoner.
- Vi har primærkontakt. Alle tilsette har sine barn de har spesielt ansvar for. Vi legger til rette for bytte av primærkontakt dersom barnet velger en annen voksen enn den som var satt opp som primærkontakt.
- Vi deler barna i grupper etter interesser og aktivitet.
- Vi deler i lekegrupper med voksne som ser det enkelte barn og barnegruppa.
- Vi bruker små grupper
- Vi snakker fint om hverandre, barn og voksne.
- Vi har en forutsigbar dagsrytme.
- Vi legger til rette for kommunikasjon på ulike måter slik at barna kan si fra om sine behov selv om det ikke har ord, ved bruk av norsk med tegnstøtte og ask.
- Vi har tett dialog med foreldre
- Vi samarbeider på tvers av avdelingene.
- Vi jobber ut fra Klepp-modellen for å skape en best mulig hverdag for barnet.
- Vi jobber med gleding
- Vi jobber etter verktøy fra "Være sammen". Vi bruker "banking time" og gir det enkelte barn det barnet trenger.

Med skolespirene:

- Overføring med skolen. Har vi en samtale i forkant med foreldre, og har samtale med lærer og foreldre hvor vi bruker "Gode sammenhengar og overgangar" utarbeidet av Klepp kommune.



## Barns medvirkning

### Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

### Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

### Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

Med småspirene:

- En forutsigbar rutine på dagen
- Dagsrytme som er tilpasset barnas behov.
- Barnehagen jobber etter prinsippene i Marte Meo der barna skal bli fulgt, benevnt og bekreftet.
- Barnet skal ha primærkontakt som følger det ekstra tett for å kunne se barnets behov og ønsker.
- Leker og materiell skal være tilgjengelig i barnas høyde.
- Barna skal gis reelle valgmuligheter der dette er mulig

Me de mellomste:

- Gjennom barnesamtaler og dialog med barna gjennom dagen kan vi fange opp barnas interesser.
- En forutsigbar rutine på dagen.
- Ut fra barnas interesser kan vi skape gode lekemuligheter, kjekke temaer og gode vennsksapsrelasjoner.
- Barna får være med på planlegging av aktiviteter, ønsker for tur og ulike måltider. De får uttrykke sine interesser og behov i dialog med lyttende voksne.

Med skolespirene:

- Ha barnesamtaler og dialog med barna. Vi ønsker at barna skal ha medvirkning i deres hverdag.
- En forutsigbar rutine på dagen.
- Skape gode lekemiljøer etter å se hva barna interesserer seg for.
- Gledingspatruljen, hvor barna kan komme med innspill hvordan glede andre.
- Leker og materiell skal være i barnets høyde.
- Barna skal få være med å planlegge aktiviteter. Skolespirene har førskolefest på sommeren. Hvor barna kan få komme med innspill.



## Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

### Hva

Vi ivaretar foreldrenes rett til medvirkning og arbeider i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi legger til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skjer på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

### Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

### Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

- Når barnet skal hjem fra barnehagen støtter personalet barnet i å fortelle noe fra dagen som har vært.
- Vi har to foreldresamtaler i året og to foreldremøter i året.
- Vi har oppstartsamtale med alle foreldre. Evaluering av oppstartsamtale og oppfølgingssamtale
- Foreldrene kan alltid be om en samtale ved behov.
- Vi legger stor vekt på å ha en åpen dialog med foreldre og ringer hvis det er noe som skjer.

- Vi bruker "Spireportalen" aktivt til å sende meldinger og legger ut planer, rapporter og bilder fra barnehagehverdagen.
- Andre arrangement i barnehagen der foreldre og søsken blir invitert er førjulsfest, Lucia- og påskefrokost, sommerfest og FN kafe.
- I juni har vi foreldremøte for nye barn og foreldre. Erfaringer etter Corona pandemien, har vi tatt med oss videre. Vi lar alle nye barn og foreldre fortsatt møte sin ped leder på den avdelingen de skal vær til høsten, alene. Da kan alle foreldre gi den informasjonen de ønsker uten at andre foreldre / barn er til stede. Alle nye barn og foreldre har en halv time alene med ped leder. Vi gir flerspråklige informasjon skriftlig på engelsk.
- Vi har foreldre som tar ansvar i FAU og SU
- Vi møter nye foreldre til samtale i Juni, før barnet starter i barnehagen. Vi starter den gode dialogen tidlig.



## Tilvenning av nye barn

### Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

### Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen tilpasser rutiner og organiserer tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, sørger personalet for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

### Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

Før oppstart i barnehagen inviterer vi barn og foreldre til barnehagen for oppstart samtale. Familien får velkomstbrev med informasjon om avdelingen.

Hvert barn får en kontaktperson/primærkontakt som skal være sammen med barn og foreldre/foresatte i tilvenningen.

Vi legger til rette for tett dialog med foreldrene gjennom hele tilvenningsperioden, og oppfordrer foreldre til å sette av god tid til tilvenning.

Vi gjennomfører samtaler for evaluering av tilvenningsperioden med foreldre/foresatte.

Vi bruker trygghets sirkelen aktivt i vårt arbeid med de minste. Vi bygger gode relasjoner til barna og legger til rette for at barna kan bygge relasjoner seg imellom gjennom å være til stede sammen med barna der de er. Vi følger barna, benevner og bekrefter deres initiativer. Vi jobber for at hvert barn skal kjenne seg sett og forstått av de voksne på avdelingen.



## Samarbeid og sammenheng med skolen

### Hva

Barna får gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møter arbeidsmåter og får erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna blir kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

### Hvorfor

Barnehagen, i samarbeid med foreldrene og skolen, legger til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna får mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen legger til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

## Hvordan

Slik jobber vi med skolespira:

I Espira Ormadalen får barna gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De møter voksne som undrer seg sammen med barna og utfordrer deres tenkning. I Espira Ormadalen skal barna få opplevelser og erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interessert i.

Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre. Barnet får utdelt en Espira sekk, hvor de får mye spennende oppi som en t-skjorte, skrivebok, penal, blyant, flaske, matboks, sitteunderlag og bøff.

Sosial kompetanse og utvikling av trygge vennskap er særlig viktig å etablere før skolestart. Barnehagen legger til rette for varige, trygge vennskap som barna kan fortsette å utvikle videre i livet. Vi voksne skal være støttende, varme voksne som bygger opp om barns selvfølelse. Det er viktig for barn å ha et godt forhold til seg selv for å kunne vise empati og ta hensyn til andre. I løpet av siste året i barnehagen får barna ulike opplevelser med å prøve nye ting, feile og mestre. Vi er støttende voksne som lar barna få prøve selv og bli selvstendige og klar for skolen.

I skolespira har vi samling med ulike sanger og blir kjent med skolen og hva som venter dem, slik at overgangen skal bli trygg og god. Vi gjør barna bedre rustet til skolestart blant annet ved å vente på tur, lytte til andre, trene på finmotorikk, lære blyantgrep og kunne kjenne igjen navnet sitt. Vi har godt samarbeid med skolene barna skal begynne på, der vi får gå på flere skolebesøk i løpet av våren.

Vi bruker "Gode sammenhengar og overgangar" utarbeidet av Klepp kommune.

De eldste barna trenger utfordrende og inspirerende utemiljø. Uteområdet til barnehagen er stort, og vi har flotte naturområder rundt barnehagen.

Vi går mye på tur i nærområdet rundt barnehagen, som f.eks Trollhåla (Frøylandsvatnet), Kalbergskogen, nullen, fotballbanen, Hakkebakkeskogen.

Det at barna får gode opplevelser i naturen er viktig, barna blir kreative og bygger gode relasjoner.





## Espira satsingsområder

### Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

### Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

### Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse:

- Kreative voksne i barnehagen legger til rette for tverrfaglig samarbeid der en er innom alle fagområdene ut fra periode planer.
- De voksne oppdaterer seg gjennom kursing i Espira Akademiet og på felles personalmøter og plandager.
- Vi får også kurs av Espira Parken, hvor vi får påfyll med kunnskap om Forskerfabrikken.
- Espira Blikk gir oss innspill til hvordan vi jobber fremover. Gjennom Espira Blikk får vi verktøy til å vurdere egen praksis og innspill til lekemiljøer, måltider og språkarbeid.

#### Med småspirene:

Språk:

- Personalet legger til rette for kommunikasjon og bruker språket aktivt.
- Vi bruker alternativ og supplerende kommunikasjon (ask), norsk med tegnstøtte (tegn til tale) og konkreter.
- Sanger, rim og regler brukes aktivt gjennom hele dagen.
- Bøker er tilgjengelig for barna og det leses sammen med enkeltbarn og i grupper.

Realfag:

- Vi undrer oss sammen med barna i naturen.
- Vi blir kjent med materialer, former og farger.
- Vi bruker forskerfabrikken. Materiell og utstyr til å foreta eksperiment sammen med barna på de ulike aldersgruppene. Vi ønsker å undre oss sammen.
- Vi leker med ulike typer materialer, former og farger.
- Vi bruker spirehagen som erfaringsarena der vi blir kjent med hva som skjer fra vi sår til vi kan høste.

Bevegelse:

- Vi gir rom for toddlerlek.
- Vi legger til rette for allsidig bruk av kroppen ute og inne.

- Vi går på tur og bruker terrenget rundt oss

**Med de mellomste og skolepirene:**

**Språk:**

- Personalet legger til rette for kommunikasjon og bruker språket aktivt.
- Vi bruker tegn til tale i både samling, sanger og i hverdagen.
- Sanger, rim og regler brukes aktivt gjennom hele dagen.
- Bøker er tilgjengelig for barna og det leses sammen med enkeltbarn og i grupper.
- Leker med språket med rim og regler.
- Vi setter ord på barnas tanker og følelser. Bruker bøkene til Gleding.

**Realfag:**

- Vi undrer oss sammen med barna i naturen.
- Vi blir kjent med materialer, former og farger.
- Vi bruker forskerfabrikken. Materiell og utstyr til å foreta eksperiment sammen med barna. På de ulike aldersgruppene. Vi ønsker å undre oss sammen.
- Vi leker med ulike typer materialer, former og farger.
- Tar barns initiativ i barnehagen og på tur. Når barn undrer seg så undrer vi oss sammen.
- Vi bruker spirehagen som erfaringsarena der vi blir kjent med hva som skjer fra vi sår til vi kan høste.

**Bevegelse:**

- Vi bruker hele uteområde i barnehagen. Vi har tilgang til Hakkebakkeskogen (som er vårt område) som gir gode muligheter for å gå i ujevnt terreng.
- Vi legger til rette for allsidig bruk av kroppen ute og inne.
- Vi går på tur og bruker terrenget rundt oss. Går på tur til Kalbergskogen, Nullen (lekeplass), Trollhåla, stemmen, skateparken (ved stemmen).



## Spirehagen

### Hva

#### EN DRØM OM EN HAGE

I løpet av de siste årene har vi i personalgruppa hatt tanker og ønsker om å la en del av barnehagens uteområde bli mer preget av bærbusker, frukt trær og muligheter for såing av diverse planter og frø.

Høsten 2022 ble drømmen vår til realitet! Vi fikk drivhus, bod, benkebord, kasser til å så i og gjerde rundt dette område med port inn til vår Spirehage. Bærbusker i ulike varianter ble plantet både inni Spirehagen og ute i Hakkebakkeskogen.

Hakkebakkeskogen kan vi gå inn i via en annen port i barnehagen vår, der koser både barn og voksne seg med klatring, lek, utforsking og lunsj ute under taket på gapahuken.

Eple og plommetrær ble satt i jorden i Spirehagen. Vi brukte hagen gjennom hele høsten og vinteren og gledet oss til våren. I mars/ april fordelte vi ansvaret for ulike spireprosjekt inn på de ulike avdelingene. Barna har vært aktivt med i disse prosessene. Spirkassene ble fylt av god jord og vi var i gang. Varmen kom og vi fikk plantet ut tomater, jordbær, agurk, m.m.i drivhuset. Gulerøtter og poteter ble satt i jorden.

### Hvorfor

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen.» (Rammeplanen).

### Hvordan

Barna har vist glede og interesse for dette prosjektet og etter hvert som plantene vokser til er de ivrig med å vanne og ser etter planter, trær og busker sammen med de voksne på avdelingen.

Hagen har gitt oss grobunn for mye undring og gode samtaler og barna får bruke mange av sansene sine når de er inni Spirehagen. Ulike lukter, ulike smaker, ulike former og farger.

Barna lærer at vi må passe på at planter og trær har det bra. Barna lærer å vise varsomhet overfor små planter og busker så ikke noe knekker. De må samarbeide og vente på tur.

De må dele med hverandre, ta hensyn og vi voksne er tett på, vi lytter, bekrefter og ser at alle barna blir inkludert og sett. Å følge vokseprosessen fra en potet til mange poteter, se blomstene på frukttrærne utvikle seg til epler og plommer, ripsen som kommer på buskene og jordbærene som kommer etter blomstring, gir glede for både små og store. Vi er stolte av Spirehagen vår og gleder oss over alt det som skjer der inne.

VELKOMMEN INN I VÅR HAGE



Bilde av: Hakkebakkeskogen



Bilde av: Spirehagen

## Lokale satsinger

### Hva

#### **Marte Meo:**

I juni 2019 ble de fleste pedledere hos oss Marte Meo praktiker. De som var ute i foreldrepermisjon og har blitt tilsett senere har tatt praktikerutdanningen fortløpende. Vi legger til rette for undervisning til hele personalet hvert semester. Vi har hatt to tilsette som har gått / går gjennom utdanningen til å bli terapeut. Vi nytter Marte Meo elementene i vårt arbeid mellom barna, til veiledning av tilsette og til foreldre som ønsker det. Vi bruker film for å kunne gi konkrete tilbakemeldinger og rette fokus på det som er bra og forsterke det.

**Være sammen** – Autoritative voksne. De voksne er opptatt av å bygge gode relasjoner med barnet. De voksne viser varme og omsorg overfor barnet, samtidig som den voksne er tydelige og stiller krav til barnet.

**Barns psykiske helse** - FNs barnekonvensjon, som Norge er tilsluttet, gir barn en spesiell juridisk status. Den stadfester at barn har menneskerettigheter og krav på spesiell beskyttelse. Artikkel 3 sier: "Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas av offentlige eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn". Vi tar barnrettighetsperspektivet på alvor. Det er i de mange daglige valgene vi som voksne tar, at barns rettigheter skal praktiseres. Det er her at ordene i barnekonvensjonen skal ut i hendene på oss ansatte.

**Orstad modellen** – overføring fra barnehagen til skole. Vi har god erfaring med å bruke denne modellen. Vi bruker det i samtale med lærer fra skolen og foreldre til barnet i en overføringssamtale. Foreldre sin stemme kommer bedre frem i overføring av deres barn.

**Kleppmodellen** - Tidlig innsats. Rett hjelp, på rett plass til rett tid. Vi har fokus på tidlig oppdaging, tett samarbeid med foreldre og jobber for å skape felles forståing og gi det enkelte barn og barnegruppa den hjelp og støtte som den enkelte trenger. Vi jobber aktivt for å ta det allmenn pedagogiske inn i spesialpedagogikken og spesialpedagogikken inn i det allmenn pedagogiske.

**Spirehagen** – fra jord til bord. Vi ønsker å være bærekraftige. Vi spiser kortreist mat, og barna får erfare at vi må passe på det som spirer og gror. Barna er aktiv deltakende i vanning og luking. De har et eierforhold til spirehagen. Barna har vært med på de fleste prosesser med å så og passe på planter, bukser og trær.

**Hakkebakkeskogen** – tilgjengelig for oss og er ikke inngjerdet. Vi har bygget en stor gapahuk der.

### Hvorfor

Marte Meo: Barna møter voksne som jobber etter Marte Meo elementene; Følger barnets initiativ, bekrefter barnet, benevner barnet, barna møter positiv ledelse, voksne bekrefte ønsket adferd, triangulere barnet (kobler barnet sammen med andre) og turtaking. Barnets behov er i fokus. Det vi setter fokus på får vi mer av.

Være sammen: Være Sammen er et kompetanseløft der verdigrunnlag og teori er forankret i barnehagens rammeplan. Vi ønsker i vår barnehage skal vi være autoritative voksne, som balanserer varme og grenser. Vi ønsker gjennom å være autoritative å ta barnets perspektiv, lytte til barnet og anerkjenne. Trygghets sirkelen er viktig her for barna skal kjenne oss og være trygge på oss når vi setter grenser og stiller krav.

Barnas psykisk helse: Vi tar barnerettighetsperspektivet på alvor. Det er i de mange daglige valgene vi som voksne tar, at barns rettigheter skal praktiseres. Det er her at ordene i barnekonvensjonen skal ut i hendene på oss ansatte.

Orstad modellen: Foreldre sin stemme kommer bedre frem i overføring av deres barn. Vi blir enig med foreldrene før trekantsamtale på skolen med lærer, i denne foreldresamtalen går vi igjennom overføringskjema.

Spirehagen: Lære barna å ta vare på det som spirer og gror, turtakning, lære å være bærekraftige. Gi alle våre barn en felles opplevelse om å bidra i vårt prosjekt. Alle barn er aktiv deltakende inne i spirehagen.

### Hvordan

Slik jobber vi med lokale satsinger:

- Faste dager med fortrinnsrett på spirehagen og hakkebakkeskogen
- Opplæring og veiledning av ansatte ved bruk av Marte Meo
- Pedagogisk leder og styrer har tett dialog med foreldre i forhold til tidlig innsats
- Alle barn har sin primærkontakt
- Alle beslutninger i barnehagen skal ha barnets beste som premis.

## Vurderingsarbeid

Hva
<p>Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.</p> <p>Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold». Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.</p>

Hvorfor
<p>Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.</p> <p>Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.</p>

Hvordan
<p>Slik jobber vi med vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Espira blikk</li><li>• Klimaundersøkelser</li><li>• Foreldreundersøkelser</li><li>• Barnesamtaler</li></ul>

## Kontaktinformasjon

<b>Styrer</b>	Unni Sirevåg Lende
<b>E-post</b>	Unni.sirevag.lende@espira.no
<b>Telefon</b>	97076736/45427717
<b>Adresse</b>	Erlevegen 3, 4353 Klepp Stasjon